

Co si myslím o (ne)reformě zdravotnictví

Zdravotnictví je zřejmě nejcitlivější oblastí, jíž se dotýká připravovaná vládní »reforma financí«. Jsou pořádány různé konference ke zdůvodnění potřeby reformy zdravotnictví. Základem je nedostatek financí v rezortu, hledají se úspory, případně prý i nové zdroje. Reforma ale ve skutečnosti znamená pouhé zavedení poplatků s cílem zabránit plýtvání ve spotřebě léků, četnosti návštěv u lékaře a při pobytu v nemocnici. Přitom očekávaná výše úspor z tohoto titulu je 5 až 6 miliard. Ale rozpor mezi zdroji a požadavky zdravotnictví se pohybuje mezi 20 až 30 miliardami korun.

»Reforma pana Julínka« tedy skutečný problém neřeší, pouze vytváří další zdroje pro lékárny a privátní lékaře, kteří budou navrhované poplatky inkasovat. Jediný poplatek, se kterým mohu vnitřně souhlasit, je poplatek za pobyt - stravu v nemocnici.

Můj názor na zdravotnictví vychází z dvacetileté praxe v ekonomice a šestileté zkušenosti ze zdravotního výboru Parlamentu. Lapidárně by se dal vyjádřit slovy: Peněz ve zdravotnictví není nikdy a nikde dost. Vývoj a výzkum v této oblasti roste neuvěřitelným tempem a tak i nároky na finance jsou pořád vyšší. Přitom jsou finanční zdroje (zdravotní pojištění a část státního rozpočtu) tvořeny z úrovně českých mezd a českého státního rozpočtu, ale potřeby zdravotnictví

jsou ovlivňovány nákupem léků a přístrojů ze zahraničí. A kupní síla českého občana je pětkrát nižší než občana unie. Pokud tento rozpor nevezmeme na vědomí a nevyvodíme z něj závěry pro stanovení zaručené (standardní) zdravotní péče v rámci veřejného pojištění a možností českého státního rozpočtu, budeme problémem neustále valit před sebou a on bude narůstat do gigantických rozměrů.

Řešení problému zdravotnictví znamená hledat jak na straně zdrojů, tak na straně čerpání. (Jen pro informaci čtenářů: zatímco v roce 1995 šlo do zdravotnictví necelých 90 miliard, dnes je to už přes 210 miliard korun!). U zdrojů lze (ryze hypoteticky) zvýšit odvody zdravotního pojištění, účast pacienta na

léčebných úkonech a také zvýšit podíl státního rozpočtu pro zdravotnictví. Ale... Už dnes jsou u nás odvody na zdravotní pojištění jedny z nejvyšších v Evropě. Jejich další zvýšení by ještě zdražilo pracovní sílu a snížilo konkurenceschopnost našich podniků. »Nehrozí« ani zvýšení podílu státního rozpočtu pro zdravotnictví, které by při současném schodku muselo jít na úkor jiných rezortů. A zvýšení spoluúčasti pacienta by bylo protiústavní, protože každý pacient má mít rovnocenný přístup k přiměřené zdravotní péči.

Co se týče čerpání financí, je naše zdravotnictví bezedné. Máme neúměrně vysoké náklady na léky (v roce 1995 to bylo 20 miliard, dnes dáváme za léky 70 miliard korun). Nepřiměřeně vysoký je i počet nemocnic. Máme jich 200 různého typu, zatímco v sousedním Rakousku je 70 nemocnic, v Dánsku 30 (přitom Rakousko má 10 milionů obyvatel jako Česká republika a Dánsko 5 milionů). Totéž platí pro specializované zdravotní ambulance. V některých okresech máme 8 až 10 ortopedů na kilometr čtvereční

a ještě více gynekologů. Obrovské jsou náklady na nákup drahých přístrojů, které pak mnohdy nejsou ani pořádně využívány. K tomu připočítejme vysoký počet návštěv u lékaře, zneužívání pobytu v nemocnicích a samozřejmě požadavky lékařů na vyšší platby z pojištění.

Je jasné, že chybějící prostředky lze získat jedině úsporami ve výše jmenovaných oblastech (spotřeba léků, počet nemocnic a specializovaných ambulancí), které dnes pohltí téměř dvě třetiny veškerých prostředků zdravotnictví (130 až 150 miliard). Pokud by se zde snížilo čerpání o 10 až 15 %, je reálné získat pro rezort oněch chybějících 20 miliard. A ne jenom zlomek potřebné částky, jak navrhuje ministr Julínek. Podle mého názoru by zde měly velký kus práce udělat zdravotní pojišťovny. Mají v rukou ekonomické páky, mají i odborné znalosti a možnost srovnávat se zahraničím. Spotřebu léků lze regulovat jejich cenou, vyhláškami ministerstva zdravotnictví a financí. Úspory je ale nutné hledat u všech složek, čerpajících ze zdravotnictví.

*Alfréd MICHALÍK,
poslanec PS Parlamentu ČR*

politika